

Bruksela, dnia 8 marca 2014 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 20/2014

Sprawozdanie z posiedzeń komisji Parlamentu Europejskiego w lutym 2014 r.

Bruksela, luty 2014 r.

- 1. KOMISJA DS. KONSTYTUCYJNYCH (AFCO)** - Część przyszłych komisarzy należy wybrać spośród europosłów
- 2. KOMISJA RYNKU WEWNĘTRZNEGO (INTA)** - Nowe regulacje ws. zorganizowanych wyjazdów turystycznych
- 3. KOMISJA DS. ŚRODOWISKA (ENVI)** - Poszukiwania gazu łupkowego bez pełnej oceny środowiskowej
- 4. KOMISJA DS. ŚRODOWISKA (ENVI)** - Wysłuchanie ws. zgłoszonej inicjatywy obywatelskiej Right2water
- 5. KOMISJA DS. SWOBÓD OBYWATELSKICH (LIBE)** - Komisja PE za zawieszeniem umów z USA ws. transferu danych
- 6. KOMISJA DS. SWOBÓD OBYWATELSKICH (LIBE)** - Komisja PE za zniesieniem wiz dla Mołdawian
- 7. KOMISJA DS. GOSPODARCZYCH I MONETARNYCH (ECON)** - Dialog ekonomiczny i wymiana opinii z przewodniczącym Eurogrupy, panem Jeroenem Dijsselbloem

8. **KOMISJA DS. GOSPODARCZYCH I MONETARNYCH (ECON)** - Pranie brudnych pieniędzy: Posłowie zagłosowali za położeniem kresu anonimowości właścicieli firm i funduszy powierniczych
9. **KOMISJA DS. ZATRUDNIENIA (EMPL)** - Trojka: eurodeputowani wzywają do tworzenia miejsc pracy i przygotowania planu odbudowy społecznej
10. **KOMISJA DS. ROLNICTWA (AGRI)** - Choroby zwierzęce i szkodniki: Posłowie wzywają do bardziej zdecydowanych środków mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa żywności w UE
11. **KOMISJA DS. ROLNICTWA (AGRI)** - Działania informacyjne i promocyjne dotyczące produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w krajach trzecich
12. **INNE** - Przewodniczący Schulz: jeśli Szwajcaria ograniczy przepływ osób, czekają nas długie negocjacje

1. **KOMISJA DS. KONSTITUCYJNYCH (AFCO) - Część przyszłych komisarzy należy wybrać spośród europosłów**

Komisja ds. konstytucyjnych PE poparła w dniu 11 lutego 2014 r. projekt rezolucji wzywającej przywódców państw UE, by kierowali się wynikami majowych wyborów do Parlamentu Europejskiego, proponując kandydata na nowego szefa Komisji Europejskiej, a także nominując przyszłych komisarzy. Możliwie największa liczba członków przyszłej Komisji powinna zostać wyłoniona spośród nowo wybranych eurodeputowanych - zaapelowano w projekcie rezolucji, nad którą Parlament Europejski ma głosować w marcu w Strasburgu.

Według autora dokumentu, portugalskiego chadeka **Paulo Rangel**a propozycjom tym przyświecają trzy cele: „wzmocnienie demokratycznej legitymacji Komisji Europejskiej, zapewnienie właściwego podziału władzy w Unii Europejskiej oraz pełne wykorzystanie przez Parlament Europejski jego kompetencji kontrolnych”. W dokumencie powołano się na Traktat Lizboński, zgodnie z którym szefowie państw i rządów UE powinni zaproponować Parlamentowi Europejskiemu kandydata na nowego szefa KE, uwzględniając wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz po przeprowadzeniu odpowiednich konsultacji z

PE. Przewodniczącego Komisji wybiera Parlament Europejski większością głosów wszystkich swoich członków. Dzięki tej procedurze „wybory europejskie zyskują na znaczeniu, poprzez bardziej bezpośrednie powiązanie decyzji wyborców z wyłonieniem przewodniczącego Komisji” - oceniono w projekcie rezolucji.

Zdaniem europosłów z Komisji AFKO Rada Europejska (czyli szefowie państw i rządów) powinna wyjaśnić jeszcze przed majowymi wyborami, w jaki dokładnie sposób zamierza wypełnić zapisy traktatowe i uwzględnić decyzję wyborców, przedstawiając kandydata na nowego szefa KE. Ponadto - oceniają europosłowie - kompletując skład przyszłej Komisji, jej nowy przewodniczący powinien działać bardziej niezależnie od państw UE, niż miało to miejsce w przeszłości. Powinien on nalegać, by w przyszłej Komisji zapewniono równowagę płci, a także mieć możliwość odrzucenia proponowanych przez rządy kandydatów na komisarzy, jeśli okazałyby się nie dość kompetentni.

W projekcie rezolucji oceniono, że w poprawie skuteczności KE pomogłoby np. powołanie komisarzy bez teki oraz mianowanie wiceprzewodniczących KE, odpowiedzialnych za kilka powiązanych ze sobą dziedzin i koordynujących prace KE w tych sferach. W przyszłości skład Komisji, która obecnie liczy tyle komisarzy, ile jest państw członkowskich, powinien zostać ograniczony - oceniają europosłowie.

Cały Parlament Europejski ma głosować nad rezolucją na marcowym posiedzeniu w Strasburgu. Do tego czasu znani już będą czołowi kandydaci europejskich partii politycznych w majowych wyborach do PE. Będą oni nie tylko twarzami kampanii wyborczych w całej UE, ale i - zgodnie z deklaracjami europejskich partii - pretendentami do funkcji przyszłego szefa Komisji. Przyszłego szefa KE przywódcy państw UE mogą wskazać już dwa dni po wyborach.

Na 27 maja szef rady Europejskiej Herman Van Rompuy zapowiedział nieformalny szczyt UE w Brukseli, poświęcony omówieniu wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego. Wyboru przewodniczącego Komisji eurodeputowani dokonają zapewne w lipcu. Niektórzy obawiają się jednak, że decyzja ta, tak jak w przeszłości, będzie rezultatem politycznego układu pomiędzy przywódcami państw UE i największymi grupami politycznymi w PE, a nie głosu wyborców. Taką troskę wyrażali niedawno w Strasburgu liderzy Zielonych **Daniel-Cohn Bendit** oraz liberałów **Guy Verhofstadt**. Na grudniowym szczycie w Brukseli niemiecka kanclerz Angela Merkel oświadczyła, że nie widzi "automatyzmu", zgodnie z którym czołowy kandydat zwycięskiego ugrupowania miałby zostać szefem KE.

2. KOMISJA RYNKU WEWNĘTRZNEGO (INTA) - Nowe regulacje ws. zorganizowanych wyjazdów turystycznych

Turyści mają mieć zagwarantowany powrót do domu i niezbędną pomoc, w sytuacji, gdy ich firma turystyczna zbankrutuje - zakładają regulacje przyjęte przez Komisję Rynku Wewnętrznego PE w dniu 12 lutego br. Biura turystyczne nie mogłyby też znacząco zmieniać cen i godzin wyjazdu. Nowe regulacje mają doprecyzować zasady sprzedaży zorganizowanych wyjazdów turystycznych i zwiększyć ochronę konsumentów. Zwrócono uwagę, że sprzedaż wyjazdów turystycznych przez internet znacznie zmieniła system zakupu i wiele ofert nie podlega obecnemu prawu unijnemu.

„Turyści muszą być informowani o swoich prawach (...) Nowa regulacja przewiduje szeroki zakres ochrony konsumenta i zasad informowania” - zaznaczył sprawozdawca, niemiecki chadek **Hans-Peter Mayer**. Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami, podróżni będą mieć zagwarantowany powrót do domu, jeśli podczas ich wakacji biuro podróży zbankrutuje. Jeśli będzie to możliwe, turyści mogliby także zdecydować się kontynuować swój wypoczynek.

Po kupieniu wyjazdu turystycznego jego cena mogłaby zostać podniesiona jedynie w przypadku wzrostu cen paliwa, podatków lub opłat lotniskowych. Jeśli cena wzrosłaby ponad 8 proc., turysta miałby możliwość wyboru czy chce zwrot pieniędzy, łącznie z opłatami za dodatkowe usługi i ubezpieczenie, czy zbliżoną ofertę. Ponadto obniżka jakichkolwiek opłat o więcej niż 3 proc. powinna być uwzględniona w cenie, jaką płaci podróżny. Po zakupie organizator wyjazdu turystycznego nie powinien także znacząco zmieniać czasu wylotu. Turyści, którzy znajdą się podczas urlopu w trudnej sytuacji, będą uzyskiwać pomoc biura turystycznego, nawet w przypadku, gdy sytuacja nie będzie zawiniona przez biuro. Pomoc powinna obejmować informacje dotyczące służby zdrowia, opieki konsularnej czy transportu zastępczego. Jeśli turysta nie będzie mógł wrócić z urlopu o czasie - z powodu niezawinionych i nieprzewidzianych okoliczności - tour operator zostanie zobowiązany zapewnić mu zakwaterowanie na podobnym poziomie jak podczas całego pobytu lub zapłacić za pięć noclegów, do 125 euro za noc. Nowa dyrektywa ma obejmować wszystkie imprezy turystyczne i ich składowe, w tym rezerwację hotelu, lot lub wynajem samochodu. Nowe regulacje mają być w marcu głosowane przez Parlament Europejski. Negocjacje z krajami członkowskimi rozpoczną się po majowych wyborach do PE.

3. KOMISJA DS. ŚRODOWISKA (ENVI) - Poszukiwania gazu łupkowego bez pełnej oceny środowiskowej

Komisja ds. Środowiska PE poparła w dniu 12 lutego br. nowelizację dyrektywy o ocenie oddziaływania inwestycji na środowisko w formie uzgodnionej w grudniu z krajami UE. Nie ma więc w niej obowiązku przeprowadzania pełnej oceny projektów gazu łupkowego już na etapie poszukiwań. Przepis, który mógłby zmniejszyć opłacalność poszukiwań gazu z łupków, został zdecydowanie odrzucony pod koniec ub.r. przez koalicję, w skład której - poza Polską - weszły: Węgry, Czechy, Słowacja, Rumunia oraz Wielka Brytania. Obowiązek przeprowadzania pełnej oceny oddziaływania na środowisko projektów poszukiwania gazu łupkowego z użyciem szczelinowania hydraulicznego został wprowadzony do projektu dyrektywy w październiku ub.r. przez Parlament Europejski. Nie było jednak dużej większości dla tego zapisu i upadł w negocjacjach z krajami UE.

„Pomimo próśb Parlamentu, obowiązkowa ocena oddziaływania na środowisko wydobycia i poszukiwań gazu łupkowego, bez względu na spodziewaną produkcję, nie została zawarta w porozumieniu” - czytamy w komunikacie PE. Jednak - jak podkreślono - będą musiały być uwzględnione nowe aspekty projektów gazowych, a zwłaszcza ryzyko dla zdrowia ludzi ze względu na zanieczyszczenie wody, wykorzystanie gleby i zużycie wody, jak również jakość i "możliwości regeneracyjne" wód gruntowych. „Jeśli państwa członkowskie dojdą do wniosku, że ocena (tych aspektów) nie jest potrzebna, będą musiały podać ku temu powody” - zastrzega PE.

Poprawione przepisy będą wymagały uwzględnienia w dokonywanych ocenach oddziaływania na środowisko wszelkich projektów inwestycyjnych nowych czynników, tj. ich wpływ na bioróżnorodność i zmiany klimatu. „Uczynią też jaśniejszymi metody oceny, umożliwią udział (w konsultacjach) opinii publicznej poprzez centralne portale internetowe i zapewnią wzmocnione zasady przeciwdziałające konfliktom interesów oraz ograniczą odwoływanie się do wyjątków” - czytamy. Cały Parlament Europejski będzie głosował nowelizację na sesji planarnej w marcu.

W wydobyciu gazu łupkowego stosuje się metodę szczelinowania hydraulicznego (tzw. fracking), która polega na wpompowaniu pod ciśnieniem w głębokie odwierty dużych ilości wody z niewielką domieszką substancji chemicznych po to, by w skałach powstały szczeliny, którymi wydobywać się będzie gaz. Według ekologów metoda ta jest szkodliwa dla ludzi i środowiska, bo może prowadzić do zanieczyszczenia wód gruntowych i wody pitnej. Z tego powodu wydobycia gazu metodą szczelinową zakazano np. we Francji, z kolei na dużą skalę

stosuje się ją w USA. W styczniu KE zaproponowała wytyczne dotyczące wydobywania gazu łupkowego w UE, jednocześnie rezygnując na tym etapie z proponowania nowych, unijnych przepisów, czego obawiała się Polska. Jednocześnie KE zapowiedziała, że za 18 miesięcy oceni skuteczność wytycznych i zdecyduje wówczas, czy konieczne będą propozycje legislacyjne dotyczące poszukiwania i wydobywania gazu łupkowego z użyciem szczelinowania hydraulicznego.

4. KOMISJA DS. ŚRODOWISKA (ENVI) - Wysłuchanie ws. zgłoszonej inicjatywy obywatelskiej Right2water

Parlament Europejski przeprowadził pierwsze w historii wysłuchanie w sprawie zgłoszonej przez Europejczyków inicjatywy obywatelskiej. Right2water, która zebrała wymagany milion podpisów, dotyczy dostępu każdego z mieszkańców Europy do czystych zasobów wody pitnej i przeciwstawia się liberalizacji sektora hydrousług. „Wierzę, że ten Europejski konsensus zadziała” – mówiła po spotkaniu przedstawicielka inicjatywy, **Anne-Marie Perret**.

Organizatorzy kampanii Right2Water wezwali Komisję Europejską do podjęcia działań na rzecz zapewnienia dostępu do czystej wody pitnej każdemu Europejczykowi i wprowadzania odpowiednich regulacji, które nie dopuszczą do liberalizacji sektora.

„Inicjatywa jest krokiem we właściwym kierunku, choć nie jest działaniem wystarczającym. Woda nie jest towarem, a częścią naszego dziedzictwa. Musimy pójść dalej i przekonać Komisję do zaprzestania promocji technokratycznych zasad rynku wewnętrznego i konkurencyjności w tych kwestiach i oparcia się na sprawiedliwości społecznej i demokracji” – mówiła **Anne-Marie Perret**, przewodnicząca obywatelskiej komisji Right2Water.

Pani Perret dodała, że konieczne jest poinformowanie społeczeństwa o możliwościach, jakie daje im inicjatywa obywatelska. Przyznała jednak, że trudno było zmobilizować Europejczyków do podpisania propozycji. „Cześć z nich rezygnowała ze względu na konieczność podania numeru dowodu osobistego. Sporo problemów było również z podpisami online” – mówiła.

- **Europejski konsensus**

Wysłuchanie zgromadziło przedstawicieli komisji inicjatywy obywatelskiej, posłów oraz członków Komisji Europejskiej, w tym wiceprzewodniczącego KE **Maroša Šefčoviča**, który do 20 marca ma przygotować oficjalną odpowiedź instytucji na proponowane przez obywateli rozwiązania.

„Wierzę, że ten Europejski konsensus zadziała. Musimy pomóc Komisji zrozumieć, że zasady rynkowe nie są najważniejsze, że są jeszcze prawa człowieka, dotyczące każdego obywatela UE, które należy przedyskutować, respektować i chronić” – powiedziała pani **Perret** po wysłuchaniu.

„Podczas spotkania mieliśmy szansę zobaczyć jak ważne jest prawo człowieka do dostępu do wody” – komentował **Matthias Groote** (Socjaldemokraci, S&D), przewodniczący Komisji ds. Środowiska PE. Dodał jednak, że dobrze byłoby wysłuchać również przedstawicieli rządów państw UE.

Wysłuchanie zorganizowane zostało przez komisję ds. środowiska (ENVI) wraz z komisjami: rozwoju (DEVE), rynku wewnętrznego (IMCO) oraz petycji (PETI).

5. KOMISJA DS. SWOBÓD OBYWATELSKICH (LIBE) - Komisja PE za zawieszeniem umów z USA ws. transferu danych

Komisja PE ds. swobód obywatelskich przyjęła w dniu 12 lutego br. raport z dochodzenia po skandalu wokół prowadzonej przez służby USA inwigilacji. Opowiedziała się w nim za zawieszeniem porozumień z USA o transferze danych i zagroziła zablokowaniem umowy o wolnym handlu. Według raportu Parlament Europejski powinien zablokować przyjęcie negocjowanej obecnie umowy o wolnym handlu między UE a USA, jeśli amerykańskie służby będą kontynuować programy masowej inwigilacji oraz gdy nie będzie dostatecznej gwarancji dla poszanowania praw obywateli Unii do prywatności.

Raport, autorstwa europosła **Claude'a Moraes**a (S&D), wzywa też UE do natychmiastowego zawieszenia decyzji "Safe Harbour" (Bezpieczna Przystań), która umożliwia amerykańskim firmom działającym na europejskim rynku przekazywanie danych swoich klientów do USA. Postuluje też zawieszenie porozumienia o śledzeniu środków finansowych należących do terrorystów (TFTP), dającego amerykańskim władzom dostęp do danych bankowych sieci SWIFT w ramach walki z międzynarodowym terroryzmem. Uzgodnienia te nie dają wystarczającej gwarancji dla ochrony danych obywateli - ocenia komisja PE.

„Walka z terroryzmem nie może być sama w sobie uzasadnieniem nieukierunkowanych, niejawnych, a czasem nawet niezgodnych z prawem programów prowadzonego na masową skalę nadzoru” - podkreśla. Według raportu wątpliwe jest, by „gromadzenie danych na taką skalę było motywowane wyłącznie walką z terroryzmem, ponieważ mowa jest o gromadzeniu wszelkich możliwych danych na temat wszystkich obywateli”. To wskazuje na „możliwość istnienia innego rodzaju motywacji, takich jak szpiegostwo polityczne i gospodarcze” - oceniono w dokumencie. Wezwano władze Stanów Zjednoczonych i państwa UE do zakazania „prowadzenia nieograniczonego nadzoru na masową skalę oraz masowego przetwarzania danych osobowych”. Komisja europarlamentu chce też zapewnienia lepszej ochrony informatorom i dziennikarzom, którzy ujawniają poufne informacje o nielegalnych praktykach służb. W trakcie głosowania nie przeszła jednak poprawka do raportu, zgłoszona przez Zielonych i wzywająca UE do zapewnienia azylu Edwardowi Snowdenowi, który w zeszłym roku przekazał mediom informacje o prowadzonej przez amerykańską Agencję Bezpieczeństwa Narodowego (NSA) inwigilacji elektronicznej. Raport Moraesa poparło w środę 33 członków komisji PE, siedmiu było przeciwko, a 17 wstrzymało się od głosu. Tekst trafi pod głosowanie planarne europarlamentu. Skandal wokół działań USA wybuchł w maju ub.r., po ujawnieniu przez media dokumentów wykradzonych przez Snowdena, byłego współpracownika NSA. Z dokumentów wynika, że służby USA szpiegowały m.in. instytucje UE i ponad 30 czołowych polityków na świecie. Na podsłuchu miał być m.in. telefon komórkowy kanclerz Niemiec Angeli Merkel. W maju Snowden zbiegł z USA do Hongkongu, a następnie znalazł się w Rosji, gdzie uzyskał roczny azyl.

6. KOMISJA DS. SWOBÓD OBYWATELSKICH (LIBE) - Komisja PE za zniesieniem wiz dla Mołdawian

Komisja ds. Swobód Obywatelskich PE opowiedziała się w dniu 12 lutego br. za zniesieniem wiz dla Mołdawian, którzy mają paszporty biometryczne. Mołdawia to pierwszy kraj Partnerstwa Wschodniego, który spełnił wymogi wprowadzenia ruchu bezwizowego ze strefą Schengen. „To historyczna chwila dla Republiki Mołdawii i jej przyszłości w Unii Europejskiej” - oświadczyła po głosowaniu w komisji sprawozdawczyni PE w tej sprawie, słoweńska europosłanka **Tanja Fajon** (EPP, Słowenia). „Mamy nadzieję, że jeszcze przed latem obywatele Mołdawii, którzy są posiadaczami paszportów biometrycznych, będą mogli podróżować bez wiz do krajów strefy Schengen” - dodała. Cały Parlament Europejski ma głosować w tej sprawie na posiedzeniu w Strasburgu pod koniec lutego.

W marcu propozycję powinny poprzeć państwa Unii. Komisja Europejska zaproponowała zniesienie wiz dla Mołdawian posiadających paszporty biometryczne pod koniec listopada ubiegłego roku, tuż przed parafowaniem przez ten kraj umowy stowarzyszeniowej z UE na szczycie Partnerstwa Wschodniego w Wilnie. W opublikowanym w połowie listopada raporcie o postępach Mołdawii we wdrażaniu planu działania w sprawie liberalizacji wizowej KE oceniła, że po ponad trzech latach prac Kiszyniów spełnił wszystkie wymagane kryteria. Przeprowadził reformę ministerstwa spraw wewnętrznych, a także poprawił współpracę sądową z UE w sprawach kryminalnych oraz międzynarodową współpracę policyjną. Ponadto lepiej współpracuje z Ukrainą, jeśli chodzi o zarządzanie granicami. Według KE liczba składanych przez obywateli Mołdawii wniosków o krótkoterminowe wizy Schengen pozostawała stabilna przez minione trzy lata (50-55 tys.). Wielu Mołdawian ma zresztą paszporty rumuńskie. Mołdawia zniosła obowiązek wizowy dla obywateli UE 1 stycznia 2007 roku. Ukraina i Gruzja, które również wdrażają plany działań w sprawie liberalizacji wizowej, nie spełniły jeszcze wszystkich kryteriów pozwalających na zniesienie wiz.

7. KOMISJA DS. GOSPODARCZYCH I MONETARNYCH (ECON) - Dialog ekonomiczny i wymiana opinii z przewodniczącym Eurogrupy, panem Jeroenem Dijsselbloem

W dniu 20 lutego br. miało miejsce kolejne spotkanie posłów z Komisji ds. Gospodarczych i Monetarnych PE z przewodniczącym Eurogrupy - panem **Jeroenem Dijsselbloem**.

Przewodniczący Eurogrupy w swoim przemówieniu położył nacisk na konieczność ukończenia unii bankowej i realizację reform strukturalnych, jako kluczowe działania konieczne do konsolidacji poprawy koniunktury gospodarczej. Pytany przez posłów przyznał, że procedury dotyczące SRM (jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków) należałoby usprawnić i zgodził się z koniecznością poprawy dostępu do kredytów, w szczególności dla małych przedsiębiorstw. Konieczna jest również zmiana taktyki ministrów finansów odnośnie stabilności długu Grecji.

Przewodniczący Eurogrupy pan Dijsselbloem we wprowadzeniu do debaty podkreślił, że wiele współczynników wskazuje na poprawę koniunktury gospodarczej w strefie euro. Odniósł się do konkretnych przypadków poprawy sytuacji gospodarczej każdego z państw członkowskich, które przeszły programy dostosowawcze, oraz zachęcających oznak ożywienia gospodarczego na poziomie strefy euro, jako całości. Ukończenie unii bankowej i realizacja reform strukturalnych oraz modernizacja są w jego opinii kluczowe dla wyjścia

strefy euro z kryzysu. Był jednak zdania, że UE powinna kontynuować swoje działania w kierunku zapewnienia wyższego i bardziej zrównoważonego poziomu wzrostu gospodarczego (powyżej 1%), w oparciu o jej potencjał, co przyczyni się do zwalczania zarówno wysokiego bezrobocia, jak i wysokiego poziomu zadłużenia. W odpowiedzi na pytania posłów do Parlamentu Europejskiego opowiedział się za bardziej ofensywną strategią koordynacji gospodarczej, jako jednym ze środków do osiągnięcia tego celu.

Główne kwestie poruszone w trakcie spotkania obejmowały: bezpośrednie dokapitalizowanie oraz możliwość "wstecznego" bezpośredniego dokapitalizowywania banków, stabilność długu Grecji i sytuacja gospodarcza i społeczna w Grecji w wyniku programów dostosowawczych, powody decyzji ws. zakończenia programu ratunkowego dla Irlandii (bail-out - wsparcie finansowe, którego UE, EBC i MFW udzielają krajom zagrożonym bankructwem) i rozpoczęcie programu ratunkowego na Cyprze (bail-in - ratowanie państwa z jego środków wewnętrznych), kryzys kredytowy w południowych państwach członkowskich UE i związek między stanem gospodarki i sytuacją banków, uzasadnienia prawne dla międzyrządowego a nie wspólnotowego podejścia do SRM / SRF, proces decyzyjny ws. uruchomienia SRM oraz jak powinna być zorganizowana każda przyszła konfiguracja trojki. Zastosowanie wskaźników społecznych i sposobów zachęcania do wzrostu gospodarczego to pozostałe kwestie poruszone przez posłów.

Poseł **Pablo Zalba** (EPP, Hiszpania) spytał o kryzys kredytowy i bezpośrednie dokapitalizowanie banków. Przewodniczący odpowiedział, że instrumenty dostarczone przez unię bankową i odnotowane ożywienie gospodarcze to dwa kluczowe czynniki dla banków, umożliwiające im udzielanie kredytów. W międzyczasie zostały przewidziane rozwiązania pomocnicze w celu wspierania udzielania kredytów. Dotychczas było wiele inicjatyw Komisji, EBI i EBC, ale w gestii państw członkowskich pozostawało podjęcie decyzji w sprawie ich udziału w takich inicjatywach. Główne elementy, o których zdecydowano w czerwcu ubiegłego roku w kontekście bezpośredniego dokapitalizowania banków, to umożliwienie bankom osiągnięcia zdolności do funkcjonowania na rynku i dojścia do stanu, w którym dane państwo członkowskie będzie w stanie je utrzymać. Przewodniczący powiedział, że niektóre warunki są jeszcze przedmiotem dyskusji i że uporządkowanie bilansów banków będzie jednym z kryteriów dokapitalizowania tych banków.

Eurodeputowana **Anna Podimata** (S&D, Grecja) podkreśliła, że istnieją pewne wstępne oznaki poprawy, ale że są one jeszcze oparte na kruchych podstawach. Spytała, czy pan Dijsselbloem uważa, że obecny poziom bezrobocia jest złem koniecznym. Przewodniczący zgodził się, że poziom bezrobocia jest zbyt wysoki i że konieczne jest, aby UE była bardziej

konkurencyjna i aby pobudzić wzrost gospodarczy. W sprawie Grecji powiedział, że należy bliżej przyrzeć się zadłużeniu Grecji w drugiej połowie roku oraz że dane Eurostatu oczekiwane są w kwietniu i umożliwią one ocenę nadwyżki pierwotnej greckiego budżetu.

Eurodeputowana **Sylvie Goulard** (ALDE, Franja) zapytała o powody międzyrządowej konfiguracji dla SRM, kwestię odpowiedzialności za decyzje SRM i skrytykowała proces decyzyjny tworzenia SRM. Eurodeputowana **Wortmann-Kool** (EPP, Holandia) zadała podobne pytanie. Posłowie podkreślali, że system SRM zaproponowany przez Radę jest zbyt upolityczniony i tak uciążliwy, że niemożliwe jest szybkie podejmowanie decyzji w ramach tego systemu. Pan Dijsselbloem przyznał, że są możliwości poprawy procesu decyzyjnego i dodał, że kilku ministrów obecnie proponuje tego rodzaju ulepszenia oraz że prace w tym zakresie będą kontynuowane.

Eurodeputowany **Bas Eickhout** (Zieloni, Holandia) zapytał o odpowiedzialność za decyzje w ramach SRM, prywatyzację sektora wodnego w Grecji wymaganą przez trojkę i wykorzystanie wskaźników społecznych. Przewodniczący odpowiedział, że SRM jest międzyrządowy, a rządy demokratycznie odpowiadają przed swoimi parlamentami narodowymi. W sprawie prywatyzacji, trojka promuje takie środki w ramach programu dostosowawczego, które mają na celu zmniejszenie długu publicznego i przywrócenie stabilności finansów publicznych, ale nie dyktuje, które sektory powinny być sprywatyzowane. Jeśli chodzi o wskaźniki społeczne, to muszą one zostać uwzględnione, ponieważ są elementem równania ekonomicznego.

Eurodeputowany **Jürgen Klute** (GUE, Niemcy) pytał o analizę niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego w sprawie programu OMTs, o którym była mowa w artykule prasowym na temat niemieckiego ministra finansów, podnoszącego kwestię stabilności greckiego długu. Przewodniczący wyraził ubolewanie dyskusją na temat programu OMTs, który choć nigdy nie był wykorzystany, był kluczowy dla zatrzymania kryzysu i stwierdził, że Grecja nie jest w stanie upadłości, miała nadwyżkę pierwotną i stopniowo wychodzi z kryzysu. Program Outright Monetary Transactions (OMTs) polega na skupie obligacji rządowych na rynku wtórnym przez EBC. Uruchomienie skupu musi zostać poprzedzone zwróceniem się o pomoc w ramach odpowiedniego programu EFSF (Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej) lub ESM (Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego). Ponadto kraj, którego obligacje mają stać się przedmiotem skupu, musi podporządkować się związanym z pomocą warunkom. Dodatkowo, OMTs mogą zostać objęte kraje objęte programem dostosowania makroekonomicznego. W tym przypadku skup obligacji ma mieć miejsce w przypadku powrotu do finansowania długu na rynku.

Eurodeputowany **Sampo Terho** (EFD, Finlandia) podkreślił konieczność wypracowania jakiejś formy dalszego wsparcia finansowego dla Grecji po zakończeniu programu dostosowania. Przewodniczący stwierdził, że stabilność długu jest kluczowa oraz że priorytetem jest realizacja i wdrożenie obecnego programu. Dodał, że trojka będzie w następnym tygodniu w Grecji, a dyskusja na temat tego, co należy zrobić następnie dla Grecji, będzie zapoczątkowana w drugiej części roku.

Posłowie pytali, czy biorąc pod uwagę wczesne oznaki ożywienia, eurogrupa spełni swoje obietnice dotyczące stopniowego obniżania poziomu zadłużenia Grecji, tak by poprawić jej perspektywy rozwoju i złagodzić społeczne skutki polityki oszczędnościowej. Pan **Dijsselbloem** skomentował, że gdyby rzeczywiście okazało się, że Grecja ma nadwyżkę handlową, wówczas kwestia długoterminowej stabilności jej zadłużenia może być ponownie rozpatrzona.

Posłowie wielokrotnie podkreślali, że małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w niektórych krajach potrzebują konkurencyjnych cenowo kredytów. Ocenili, że małe i średnie przedsiębiorstwa na południu UE mają utrudniony dostęp do kredytów w porównaniu z północą oraz że nie są w stanie zaciągać kredytów w bankach działających w innych krajach. Pan **Dijsselbloem** odpowiedział, że zostały uruchomione specjalne linie pomocowe, ale miał świadomość, że trzeba zrobić więcej. Odnośnie kredytów transgranicznych podkreślił, że ma nadzieję, iż ta sytuacja się poprawi w momencie, gdy bankowy "jednolity zbiór przepisów" i będzie stopniowo wprowadzany w życie.

Przewodniczący odniósł się również do kwestii dotyczących przyszłości trojki (podniesionych przez posłów **Diogo Feio** (EPP, Portugalia) i **Othmara Karasia** (EPP, Austria)). Przypomniął kontekst gospodarczy, który krył się za jej powstaniem, uznał za niewłaściwe obwinianie trojki za obecne trudności gospodarcze i społeczne oraz stwierdził, że nie było uzgodnionego stanowiska w Eurogrupie w odniesieniu do jakiegokolwiek przyszłego udziału MFW, który jednak odegrał cenną rolę w okresie kryzysu, dostarczając zarówno wsparcie finansowe, jak i wiedzę. W sprawie wspólnotowej konfiguracji dla przyszłej trojki stwierdził, że takie rozwiązanie nie jest wykonalne. Powiedział, że UE rozwija się w konstrukcję hybrydową, zarówno ze strukturami wspólnotowymi, jak i międzyrządowymi i uznał, że ta dualistyczna konstrukcja będzie nadal rozwijać się w przyszłości.

Trojka to Wspólny komitet Komisji Europejskiej, MFW oraz EBC, który nadzoruje prowadzenie akcji pomocowej dla zagrożonych bankructwem krajów Europy. Od 2011 r. przedstawiciele trojki regularnie penetrują południe Europy, obserwując postępy we wdrażaniu polityki oszczędnościowej.

8. KOMISJA DS. GOSPODARCZYCH I MONETARNYCH (ECON) - Pranie brudnych pieniędzy: Posłowie zagłosowali za położeniem kresu anonimowości właścicieli firm i funduszy powierniczych

Dealerzy narkotykowi, naciągacze, fałszerze i inni kryminaliści - wszyscy muszą w pewnym momencie wyprać pieniądze, zdobyte na nielegalnym procederze. Według ONZ, odpowiadają one 2,7 proc. globalnego PKB (1600 miliardów dolarów w 2009 r.). Nowe technologie zbyt ułatwiają życie gangsterom i dlatego 20 lutego parlamentarne komisje ECON i LIBE przegłosowały nowe zasady, dotyczące m.in. prezentowania dokładnych danych biznesowych, także w sektorze gier hazardowych.

Właściciele firm oraz funduszy będą musieli być wpisani do rejestrów publicznych w krajach Unii Europejskiej, w ramach aktualizacji projektu przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy zatwierdzonych przez Komisję ds. Gospodarczych i Monetarnych oraz Komisję Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 20 lutego br. Kasyna zostały włączone w zakres projektu przepisów, ale decyzje o wykluczeniu innych usług hazardowych, stwarzających niewielkie ryzyko, pozostawiono w gestii państw członkowskich.

„Wynik tego głosowania jest dużym krokiem naprzód w walce z uchylaniem się od opodatkowania i jasnym wezwaniem do większej przejrzystości. Tym głosowaniem Parlament pokazał, że ponad różnicami politycznymi, od lewej do prawej, jest za rejestracją publicznymi osób faktycznie czerpiących korzyści z danej własności (rejstry beneficjentów rzeczywistych), a tym samym dał wyraźny sygnał Radzie, jakie będzie jego stanowisko podczas przyszłych negocjacji tego dossier. Poprzez zatwierdzenie ustanowienia publicznych rejestrów beneficjentów rzeczywistych komisje PE pokazały, że są one poważne w swoich żądaniach, by w końcu zerwać z tradycją ukrytych właścicieli firm”, powiedziała sprawozdawczyni Komisja Wolności Obywatelskich **Judith Sargentini** (Zieloni / EFA, Holandia).

„Przez lata przestępcy w Europie wykorzystywali anonimowość zagranicznych przedsiębiorstw i rachunków, aby ukryć swoje działania finansowe. Stworzenie ogólnoeuropejskiego rejestru beneficjentów rzeczywistych pomoże opuścić zasłonę tajemnicy i ujawnić właścicieli kont zagranicznych i znacznie ułatwić walkę z praniem brudnych pieniędzy i jawnymi oszustwami podatkowymi”, powiedziała sprawozdawca Komisji ds. Gospodarczych i Monetarnych **Krišjānis Kariņš** (EPP, Łotwa). „Dziś nastał dobry dzień dla praworządnych obywateli, ale kiepski dzień dla przestępców”, dodała.

- **Rejestry publiczne rzeczywistych beneficjentów - włącznie z funduszami powierniczymi**

Zgodnie z dyrektywą ws. przeciwdziałania praniu pieniędzy (AMLD), na podstawie poprawek posłów, centralne rejestry publiczne - które nie były przewidziane w pierwotnym wniosku Komisji - będą przedstawiały informacje na temat ostatecznych beneficjentów wszelkiego rodzaju rozwiązań prawnych, w tym spółek, fundacji i funduszy powierniczych. „Gdybyśmy zdecydowali się pominąć fundusze powiernicze i wyłączyli je z zakresu nowych przepisów, to natychmiast stałyby się one idealnym narzędziem dla przestępców, którzy chcą uniknąć opodatkowania lub wprowadzać swoje nielegalne pieniądze do systemu finansowego”, zauważyła eurodeputowana **Sargentini**.

Istnienie dokładnych i aktualnych danych dotyczących beneficjenta rzeczywistego każdego podmiotu prawnego, na przykład osób prawnych, funduszy powierniczych, fundacji, holdingów i wszystkich innych podobnych obecnych lub przyszłych porozumień prawnych, jest kluczowym czynnikiem śledzenia przestępców, którzy w przeciwnym razie mogliby ukryć swoją tożsamość w strukturze korporacyjnej.

Państwa członkowskie UE będą musiały sprawić, by rejestry były „publicznie dostępne po uprzedniej identyfikacji osoby pragnącej uzyskać dostęp do informacji za pośrednictwem rejestracji podstawowej online”, stwierdzili posłowie. Eurodeputowani wprowadzili jednak do propozycji zmienionej dyrektywy ws. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy poprawki mające na celu ochronę prywatności danych i w celu zapewnienia, że jedynie minimum niezbędnych informacji jest umieszczonych w rejestrze. Na przykład, rejestry pokażą, kto stoi za danym funduszem powierniczym, ale nie ujawnią szczegółów tego, co w nim jest i czego on dotyczy.

- **Kto i co?**

Projekty przepisów miałyby zastosowanie do banków i instytucji finansowych, a także do audytorów, prawników, księgowych, notariuszy, doradców podatkowych, zarządzających aktywami, funduszy powierniczych i agencji nieruchomości.

Jeśli okażą się celowe, wówczas działania takie jak przekształcenie własności lub ukrycie jej prawdziwej natury, źródła finansowania i własności, niezależnie od tego, czy w państwie członkowskim czy w państwie trzecim, będą traktowane jako pranie brudnych pieniędzy. Takie same przepisy stosują się do tych, którzy biorą w nich udział lub ułatwiają takie działania.

Usługi gier hazardowych są również objęte zmienioną dyrektywą ws. prania brudnych pieniędzy, ale - z wyjątkiem kasyn - posłowie pozostawili w gestii państw członkowskich podjęcie decyzji, czy należy wyłączyć z ich zakresu działalność hazardową, która nie stanowi zagrożenia praniem brudnych pieniędzy.

- **Lista według ryzyka**

W przypadkach, w którym mamy do czynienia z niewielkim ryzykiem wykroczenia, z uwagi na ograniczony charakter działalności finansowej, państwa członkowskie mogą wyłączyć niektóre działania i ludzi z zakresu projektu aktu prawnego. Jednak mogą one również rozszerzyć jej zakres o przypadki, w których istnieje wysokie ryzyko prania brudnych pieniędzy. W przypadku, gdy państwa członkowskie zidentyfikują wysokie ryzyka takiego procederu, powinny zbadać tło i cel wszystkich skomplikowanych i nietypowych transakcji.

Projektowane przepisy mają na celu ograniczenie lekkomyślności w zawieraniu relacji biznesowych poprzez identyfikację klienta, na podstawie informacji i dokumentów otrzymanych z wiarygodnego źródła. Okazjonalne transakcje, przeprowadzane w ramach jednej lub kilku powiązanych ze sobą operacji, powinny być sprawdzane, gdy ich wartość wyniesie lub przekroczy 15.000 EUR. Dla towarów opłaconych gotówką, próg ten będzie wynosił 7.500 EUR lub więcej a w odniesieniu do kasyn - przy przeprowadzaniu sporadycznych transakcji w kwocie 2.000 EUR lub większej bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane.

- **Osoby na eksponowanych stanowiskach politycznych**

Konieczność dysponowania wzmocnionymi środkami i zachowania należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do osób pełniących obecnie lub w przeszłości eksponowane funkcje w kraju lub za granicą oraz pracowników najwyższego szczebla w organizacjach międzynarodowych, nie powinny jednak prowadzić do sytuacji, w których wykazy zawierające informacje o takich osobach wykorzystywane są do celów handlowych. Państwa członkowskie powinny podjąć odpowiednie środki, aby zakazać takiej działalności.

Komisje PE jasno przedstawiły przepisy dotyczące „osób na eksponowanych stanowiskach politycznych”, czyli ludzi narażonych na wyższe niż przeciętne ryzyko korupcji ze względu na sprawowane przez nich stanowiska polityczne. Zmieniona propozycja dyrektywy ws. prania brudnych pieniędzy obejmuje osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne na szczeblu krajowym (tj. te osoby, które sprawują lub sprawowały powierzone im przez dane państwo członkowskie eksponowane funkcje publiczne na szczeblu krajowym), jak i osoby "zagraniczne" na eksponowanych stanowiskach politycznych i osoby, którym powierzono ważne funkcje w organizacjach międzynarodowych. Głowy państwa, członkowie rządu, członkowie parlamentów i podobnych organów ustawodawczych oraz sędziowie sądu najwyższego są również objęci zakresem dyrektywy.

Kluczowe przepisy zmienionej dyrektywy ws. prania brudnych pieniędzy oraz finansowania terroryzmu zostały uzupełniane przez Rozporządzenie ws. transferu funduszy, nad którym również odbyło się głosowanie w dniu 20 lutego br. Rozporządzenie ma na celu poprawę identyfikowalności płatników i odbiorców oraz ich aktywów. ONZ szacuje, że na całym świecie współczynnik prania brudnych pieniędzy wynosi 2-5% światowego PKB.

- **Pranie brudnych pieniędzy**

Pranie pieniędzy to działanie mające na celu zatajenie pochodzenia, zdobytych w nielegalny sposób, środków finansowych. Sposobów na wypranie pieniędzy jest niemało, ale standardowa procedura składa się z trzech etapów:

1. Umiejscowienie	2. Maskowanie	3. Integracja
Wpłata brudnych pieniędzy na konto. Przykłady: podział środków na małe, łatwiejsze w transporcie kwoty, wykorzystanie czeków lub sztab złota.	Zamaskowanie rzeczywistego źródła pochodzenia pieniędzy. Przykłady: wielokrotne transfery bankowe między firmami, osobami prywatnymi itd.	Stworzenie "legalnego" świadectwa pochodzenia funduszy, które wyprane, mogą swobodnie wejść do obrotu. Przykłady: fikcyjne kontrakty, faktury, pożyczki, sfabrykowane wygrane w kasynie itp.

Źródło: OECD

Najczęściej wykorzystywane techniki:

- fikcyjne faktury: wystawione na nieistniejące dobra lub usługi, lub na zaniżoną niż deklarowana, kwotę. To pozwala firmie wyjaśnić pochodzenie funduszy zgromadzonych na koncie.
- firmy fasadowe: służą głównie "wstępnemu" wypraniu pieniędzy. Depozyty bankowe dokonywane są w imieniu firm-wydmuszek (istniejących tylko na papierze) lub fasadowe biznesy (zwane „front companies”), pośrednio lub bezpośrednio powiązane z organizacją przestępczą.

Nowe zasady zapewnią większą transparentność i nadzór transakcji, utrudniając tworzenie fałszywych firm i przelewanie środków z konta na konto.

- **Kolejne kroki**

Komisje przyjęły projekt rezolucji stosunkiem głosów: 45 za, przy 1 głosie sprzeciwu i braku głosów wstrzymujących się.

Głosowanie plenarne planowane jest na marzec. Rozmowy PE z Radą i Komisją ws. ostatecznego tekstu rozpoczną się w drugiej połowie roku podczas włoskiej prezydencji w Radzie.

9. KOMISJA DS. ZATRUDNIENIA (EMPL) - Trojka: eurodeputowani wzywają do tworzenia miejsc pracy i przygotowania planu odbudowy społecznej

W przyjętej przez Komisję ds. Zatrudnienia w dniu 20 lutego rezolucji eurodeputowani stwierdzają, że rosnące bezrobocie - szczególnie wśród młodych, prowadzi do ich emigracji, rezygnacji z działalności małych firm i rosnących stóp ubóstwa, nawet wśród klasy średniej, to kluczowe oznaki wpływu kryzysu gospodarczego oraz środków dostosowawczych zaprojektowanych przez EBC / MFW / Komisję Europejską UE, czyli tzw. "trojkę" dla Grecji, Cypru, Portugalii i Irlandii. Z tego względu posłowie wzywają do tworzenia miejsc pracy i wdrożenia planu odbudowy społecznej dla tych krajów.

„Nadszedł czas, aby odzyskać zatrudnienie i poprawić sytuację społeczną, która została zniszczona i naprawić szkody. Całkowicie zapomniano o europejskim wymiarze społecznym

i zrobili to ci, którzy zachowywali się tak, jakby Europa była jedynie klubem wierzycieli”, powiedział sprawozdawca **Alejandro Cercas** (S&D, Hiszpania), którego sprawozdanie zostało przyjęte 27 głosami za, przy 7 głosach przeciw i 2 głosach wstrzymujących.

- **Rosnące bezrobocie i stopa ubóstwa, utrata małych firm**

Kryzys gospodarczy i finansowy oraz programy dostosowań makroekonomicznych w czterech krajach doprowadziły do wzrostu bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia wśród młodzieży, które w 2012 roku wyniosło ponad 50 % w Grecji, ponad 30% w Portugalii i Irlandii i 26,4% na Cyprze, co doprowadziło do wzrostu poziomu emigracji. Posłowie stwierdzili ponadto, że upadki małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) są główną przyczyną bezrobocia i największym zagrożeniem dla odnowy gospodarczej w przyszłości, podkreślając, że programy dostosowawcze zalecane przez trojkę nie oszczędziły sektorów strategicznych, które powinny być chronione, aby utrzymać wzrost i spójność społeczną.

Niestabilnej sytuacji na rynku pracy towarzyszyło osłabienie podstawowych standardów pracy, tj. obniżki płacy minimalnej, na przykład o 22 % w Grecji. Nowe formy ubóstwa, dotyczące klasę średnią i klasę pracującą, stale się odnawiają i przejawiają się w niezdolności do spłaty kredytów hipotecznych. To, w powiązaniu z wysokimi cenami energii, doprowadziło do bezdomności i ubóstwa energetycznego.

- **Potrzebna właściwa ocena oddziaływania i większa elastyczność**

W przyjętym projekcie rezolucji posłowie stwierdzają, że warunki nałożone na kraje w zamian za pomoc finansową zagrażają celom społecznym UE, w szczególności z powodu niewielkiej ilości czasu przeznaczanej na wdrożenie tych środków i braku właściwej oceny prawdopodobnego wpływu ich oddziaływania na różne grupy społeczne.

Posłowie wyrazili również swoje obawy, że programy odbudowy gospodarczej zalecają dokonanie konkretnych cięć w rzeczywistych wydatkach społecznych w podstawowych dziedzinach, takich jak emerytury i podstawowe usługi i nie pozwalają rządów krajowym na większą elastyczność w podejmowaniu decyzji co do tego, gdzie można zrobić te oszczędności.

Posłowie wyrazili również żal, że nie miały miejsca konsultacje pracodawców i pracowników, czy też przedstawicieli Międzynarodowej Organizacji Pracy na temat

wstępnego projektu programów, które w przypadku Portugalii doprowadziły do uchylecia niektórych środków legislacyjnych przez Trybunał Konstytucyjny.

- **Plan odbudowy zatrudnienia i ochrony socjalnej**

Eurodeputowani są zdania, że państwa członkowskie i UE powinny wdrożyć plan naprawczy obejmujące tworzenie nowych miejsc pracy, jako że najtrudniejsza część kryzysu finansowego już za nami, zwracając w szczególności uwagę na potrzebę stworzenia korzystnych warunków dla małych i średnich przedsiębiorstw, na przykład poprzez naprawę systemu kredytowego. Komisja, EBC i Eurogrupa (ministrowie finansów strefy euro) powinny jak najszybciej dokonać przeglądu i weryfikacji środków wprowadzonych w życie a UE powinna wspierać, przy zastosowaniu wystarczających zasobów finansowych, przywrócenie standardów opieki społecznej i walkę z ubóstwem.

- **Kolejne kroki**

Zalecenia komisji ds. zatrudnienia będą poddane pod głosowanie przez Parlament Europejski podczas sesji plenarnej w marcu.

- **Tło**

Zaprojektowane przez trojkę programy dostosowawcze zostały wdrożone w Grecji (maj 2010 do marca 2012 r.), Irlandii (grudzień 2010), Portugalii (maj 2011) i na Cyprze (czerwiec 2013 r.).

Procedura: inicjatywa własna

10. KOMISJA DS. ROLNICTWA (AGRI) - Choroby zwierzęce i szkodniki: Posłowie wzywają do bardziej zdecydowanych środków mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa żywności w UE

Nowe przepisy dotyczące efektywniejszego zwalczania ognisk chorób zwierzęcych, takich jak afrykański pomór świń, ograniczenia wprowadzania niebezpiecznych nowych szkodników i umożliwienia szybkiego, ale odpowiedzialnego podejmowania działania w sytuacjach kryzysowych przez UE, zostały przyjęte przez Komisję Rolnictwa PE w dwóch oddzielnych głosowaniach w dniu 11 lutego 2014 r.

Posłowie położyli większy nacisk na prewencję, np. poprzez ulepszenie poziomu hodowli zwierząt oraz stosowanie leków weterynaryjnych i zaostrzyli przepisy dotyczące importu produktów roślinnych, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego w UE.

Nowe zasady powinny pomóc państwom UE i hodowcom roślin i zwierząt w zwalczaniu niebezpiecznych chorób zwierzęcych oraz zapobiegać zwiększonemu napływowi szkodników, będącemu konsekwencją intensyfikacji wymiany handlowej i zmian klimatycznych. Te dwa przepisy zatwierdzone w dniu 11 lutego 2014 r. ws. chorób zwierzęcych i szkodników, połączą około 50 aktów prawnych i zaktualizują ich zapisy, nawiązując do najnowszych osiągnięć naukowych i technologicznych.

- **Prewencja - polepszenie hodowli zwierząt i odpowiedzialne stosowanie leków**

Nowe zasady jasno określają obowiązki rolników, handlowców i specjalistów zajmujących się zwierzętami, w tym lekarzy weterynarii i hodowców zwierząt, co ma na celu zapewnienie dobrego stanu zdrowia zwierząt i zapobieganie wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się chorób.

Komisja AGRI jest zdania, że większy nacisk należy jednak położyć na zapobieganie. Aby polepszyć właściwą hodowlę zwierząt i odpowiednio stosować leki weterynaryjne, posłowie zaproponowali, by państwa członkowskie, podczas przygotowywania krajowych planów zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zwróciły szczególną uwagę na oporność drobnoustrojów i zapewnienie lepszego dostępu do kształcenia zawodowego w tej dziedzinie.

Na przykład lekarze weterynarii muszą zapewnić, by zarówno rolnicy, przedsiębiorcy, jak i posiadacze zwierząt domowych, byli poinformowani, jak odpowiedzialnie używać środków przeciwdrobnoustrojowych. Przyjęty tekst mówi także o tym, że hodowcy zwierząt powinni zapewnić dostęp weterynarzy do zwierząt utrzymywanych na ich terenie, które to wizyty będą miały na celu zatrzymanie rozprzestrzenienia pojawiających się chorób na cały rynek Unii Europejskiej.

- **Pilne środki i odpowiednia kontrola**

Eurodeputowani są zdania, że w celu walki z chorobami, które mają istotny wpływ na zdrowie publiczne, produkcję rolną i dobrostan oraz zdrowie zwierząt, takimi jak choroba

niebieskiego języka, afrykański pomór świń czy ptasia grypa, Komisja Europejska powinna być wyposażona w uprawnienia do przyjęcia pilnych środków. Jednak eurodeputowani nalegają, że zarówno Parlament Europejski, jak i Rada, muszą mieć możliwość sprawowania właściwej kontroli nad przyjętymi środkami i możliwość ich zniesienia, jeśli jest to konieczne.

- **Większa kontrola nad niebezpiecznymi psami**

W opinii eurodeputowanych państwa członkowskie do stycznia 2018 r. powinny ustanowić obowiązkowe systemy rejestracji dla bezdomnych zwierząt, które często są odpowiedzialne za przekazywanie chorób zwierzęcych. Europosłowie sugerują również, że Komisja mogłaby przedstawić propozycję dotyczącą elektronicznych baz danych dla niebezpiecznych psów w całej UE do dnia 31 lipca 2019 roku.

- **Szkodniki: surowsze przepisy dotyczące importu roślin**

W oddzielnym głosowaniu nad sprawozdaniem autorstwa **Hynka Fajmona** (ECR, Czechy) w sprawie środków ochrony roślin przed szkodnikami, Komisja Rolnictwa zaproponowała gruntowny przegląd obecnego podejścia do przywozu roślin i produktów roślinnych pochodzących z państw spoza UE w celu zwiększenia skuteczności środków zapobiegawczych.

W przeciwieństwie do propozycji Komisji Europejskiej, aby utrzymać czarną listę roślin i produktów roślinnych pochodzących z niektórych krajów lub regionów, Komisja Rolnictwa PE przegłosowała stworzenie białego (pozytywnego) wykazu, czyli listy krajów i produktów, które nie stanowią niedopuszczalnego zagrożenia dla rolnictwa UE, a zatem mogą być sprowadzane do UE.

Eurodeputowani są zdania, że kraje, które chcą eksportować do UE rośliny, powinny złożyć odpowiedni wniosek do Komisji Europejskiej, która powinna zdecydować, czy go przyjąć, czy odrzucić, na podstawie różnych kontroli, w tym kontroli na miejscu prowadzonych przez kontrolerów z UE.

- **Następne kroki**

Projekt sprawozdania o zapobieganiu i kontroli chorób zwierząt, autorstwa sprawozdawczyni

Marit Paulsen (ALDE, Szwecja), został przyjęty 31 głosami za, przy 6 głosach przeciw i 3 głosach wstrzymujących się.

Projekt sprawozdania w sprawie środków ochronnych przed szkodnikami roślin, autorstwa **Hynka Fajmona** (ECR, Czechy), został przyjęty 24 głosami za, przy 11 głosach przeciw i dwóch głosach wstrzymujących się.

Obydwa teksty zostaną przeanalizowane przez całą izbę podczas sesji plenarnej w marcu lub kwietniu (do potwierdzenia).

11. KOMISJA ROLNICTWA - Działania informacyjne i promocyjne dotyczące produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w krajach trzecich

Sprawozdawca w sprawie wniosku, dotyczącego działań informacyjnych i promocyjnych produktów rolnych na rynku wewnętrznym UE i w państwach trzecich, eurodeputowana **Herranz-Garcia** (EPP, Hiszpania), przedstawiła główne elementy jej projektu sprawozdania. Ogólnie rzecz biorąc, sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje propozycję, która ma istotne znaczenie dla sektora żywności i rolnictwa w okresie, gdy producenci z UE muszą stawić czoła coraz większej konkurencji ze strony towarów produkowanych w krajach trzecich. Dodała, że projekt wypełnia lukę w polityce promocyjnej i wspomniała o presji wywieranej na Parlament Europejski, by zakończył prace w pierwszym czytaniu jeszcze w czasie trwania obecnej kadencji.

Główne elementy projektu raportu można podsumować w następujący sposób:

- zapewnienie elastycznej podstawy prawnej, umożliwiającej szybkie reagowanie na kryzysy w rolnictwie, spowodowane przez załamanie cen lub epidemie;
- utworzenie systemu bezpośredniego zarządzania przez Komisję programami wielonarodowymi, co uznano za istotną zmianę w projekcie i ważny krok naprzód;
- sprawozdawca był przeciwny określeniu stałego celu dla wydatków na rynkach zewnętrznych;
- zachowanie tylko jednej klasyfikacji dla działań informacyjnych i promocyjnych, które mogą być finansowane zarówno w ramach Unii Europejskiej, jak i w krajach trzecich;
- włączenie win do listy kwalifikujących się produktów, na równi z innymi produktami rolnymi;
- współfinansowanie krajowe: sprawozdawca uzyskał znaczną liczbę opinii przeciw zniesieniu współfinansowania krajowego. Raport uwzględnia również zwiększenie

unijnego dofinansowania w szczególnych przypadkach, takich jak finansowanie działań, które pomogą przywrócić normalne warunki rynkowe po wybuchu kryzysów rolnych;

- rozszerzenie listy uprawnionych produktów.

Podczas debaty większość mówców (**Iratxe García Pérez** (S&D, Hiszpania), **Luis Manuel Capoulas Santos** (S&D, Portugalia), **Pilar Ayuso** (EPP, Hiszpania) i **Mairead McGuinness** (EPP, Irlandia)) poparli poprawki zgłoszone przez sprawozdawczynię i kierunek zaproponowanych zmian. Eurodeputowana Ayuso wezwała, aby nie ograniczać się jedynie do produktów ogólnoeuropejskich. Podkreśliła, że lista kwalifikujących się produktów powinna obejmować również produkty krajowe, które mają wartość dodaną i są warte promowania w krajach trzecich, takie jak belgijska czekolada lub włoska kawa.

Dwóch kolejnych mówców **Jim Nicholson** (ECR, Wielka Brytania) oraz **Czesław Siekierski** (EPP, Polska) wyrazili swoje zaniepokojenie w związku z bardzo krótkim okresem czasu dostępnym na sfinalizowanie prac nad dossier, co może mieć negatywny wpływ na wynik negocjacji. Pan Nicholson, w przeciwieństwie do sprawozdawcy, opowiedział się za utrzymaniem 75% wydatków przeznaczonych na rynki krajów trzecich, a także wezwał do maksymalizacji eksportu do tych krajów.

W odpowiedzi na zaproponowane zmiany w zakresie finansowania działań informacyjnych i promocyjnych, przedstawiciel Komisji Europejskiej wyjaśnił, że działania promocyjne będą dozwolone tylko w krajach trzecich, podczas gdy w warunkach jednolitego rynku europejskiego mogą być prowadzone tylko kampanie informacyjne. Powody tego są dwojakie: i) Komisja uznała, że pieniądze zainwestowane dadzą lepszy zwrot, gdy będą wydawane w krajach trzecich oraz ii) działania promocyjne, finansowane z budżetu UE prowadzone na jednolitym rynku UE, mogą powodować zakłócenia konkurencji.

W odniesieniu do wykazu kwalifikujących się produktów, Komisja zaproponowała włączenie promocji wina tylko do tych kampanii, które obejmą również inne produkty rolne lub spożywcze (np. ser). Z drugiej strony, ryby powinny być wyłączone, ponieważ działania promocyjne dla tego produktu zostały już objęte innym rozporządzeniem w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa.

W odniesieniu do współfinansowania krajowego, przedstawiciel Komisji powiedział, że system współfinansowania został zniesiony, żeby było sprawiedliwie i z uwagi na prawo do równej konkurencji.

W kontekście działań promocyjnych o charakterze krótkoterminowym w czasach kryzysu, przedstawiciel Komisji odniósł się do obowiązujących przepisów zawartych w rozporządzeniu horyzontalnym i rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku.

Głosowanie w Komisji Rolnictwa odbędzie się w dniu 18 marca br.

12. INNE - Przewodniczący Schulz: jeśli Szwajcaria ograniczy przepływ osób, czekają nas długie negocjacje

„Jeśli Szwajcaria zmieni prawo i ograniczy swobodę przepływu obywateli UE, będziemy musieli zareagować, przedyskutować i prawdopodobnie renegocjować porozumienia” – powiedział przewodniczący PE Martin Schulz, komentując niedzielny wynik szwajcarskiego referendum, w którym poparto wprowadzenie kwot imigracyjnych. „Trudno jest ograniczyć swobodę przepływu osób, nie limitując przepływu dóbr i usług. Czekają nas sporo negocjacji” – przestrzegł.

Obywatele UE żyjący i pracujący w Szwajcarii to najliczniejsza spośród grup imigrantów, wynosząca około miliona osób. 430 tysięcy Szwajcarów osiedliło się w Unii Europejskiej, będącej największym partnerem handlowym tego kraju.

- **UE i Szwajcaria: swobodny przepływ od 2002 r.**

Obustronna swoboda przepływu obywateli zagwarantowana została jeszcze w 2002 r. Umowa, dająca możliwość nieskrępowanego przekraczania granic, podejmowania zatrudnienia i osiedlania się Szwajcarom i Europejczykom, podpisana została w 1999 r. jako część siedmioletniego pakietu. „Decyzja o zawieszeniu obowiązywania umów należy do rządu Szwajcarii. Dopóki jej władze nie zareagują, porozumienia wciąż są aktualne” – wyjaśniał przewodniczący Schulz.

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie debat w PE i informacji prasowych PAP.